

VECON Verslag van de Examenbespreking Bedrijfseconomie VWO 2022 tijdvak 2 d.d. 22 juni 2022

De door de VECON georganiseerde examenbesprekingen hebben tot doel dat de examencorrectie eenduidig plaats zal vinden. Uitgangspunt moet steeds zijn dat het correctievoorschrift opgesteld door het CvTE bindend is voor zowel de eerste als de tweede corrector.

Tijdens de bespreking kan op grond van artikel 3.3. (algemene regels) worden besloten ook andere antwoorden goed te keuren, mits vakinhoudelijk correct. Op basis van artikel 7 (algemene regels), indien er een fout in het examen of correctiemodel zit, zal men zich moeten houden aan het correctiemodel. Als iedere corrector zich hieraan houdt worden alle examenkandidaten op gelijke wijze beoordeeld.

De VECON zal bij onvolkomenheden in het examen of correctiemodel onmiddellijk actie ondernemen naar het CvTE.

Dit verslag is als volgt opgebouwd:

*Eerst is de vraag uit het examen overgenomen in het **zwart**.*

*Daarna is het antwoord uit het correctievoorschrift overgenomen in het **rood**.*

*Daarna volgt in het **blauw** eventuele aanvullingen/aanbevelingen vanuit de examenbespreking.*

Tenslotte een algemeen oordeel per vraag en over het gehele examen.

Dit examen bestaat uit 30 vragen, waarvoor 63 punten kunnen worden behaald.

Indien een leerling op een vraag geen antwoord heeft gegeven, vul dan op de Wolf-scorelijst een "N" in.

Opgave 1

1p 1 Welke wet gaat over veiligheid op het werk?

de Arbo-wet

2p 2 Geef twee voordelen voor een werkgever van het in dienst hebben van medewerkers met een contract voor bepaalde tijd boven een contract voor onbepaalde tijd.

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Er hoeft geen ontslagvergunning te worden aangevraagd bij afloop van het contract.**
- Er is geen opzegtermijn van toepassing bij afloop van het contract.**
- Er hoeft geen gegronde reden voor het niet verlengen van het contract gegeven te worden bij afloop van het contract.**
- Tijdelijk personeel is mogelijk meer gemotiveerd omdat het een vast contract wil.**

Antwoord in de trant van 'flexibiliteit' (opvangen extra drukke periode, seizoen) kan ook goed zijn.

Antwoord: 'er is geen transitievergoeding' is niet goed, want een transitievergoeding kan ook bij een tijdelijk contract.

2p 3 Wat is het gevolg van het uitvoeren van dit advies voor het resultaat van de onderneming in het eerste jaar? Motiveer het antwoord.

- Hoe lager de restwaarde, hoe hoger de jaarlijkse afschrijvingskosten 1
- Hoe hoger de (afschrijvings)kosten, des de lager het resultaat 1

2p 4 Bereken het boekresultaat, na verwerking van de commissie, van de verkoop per 1 oktober 2021 van de Hyster. Geef aan of het een voordelig of een nadelig boekresultaat betreft.

- $19.000 + 2.000 - (1 + 8/12) \times 3.600 = 15.000$ 1
- $16.940/1,21 \times (1 - 0,015) - 15.000 = \text{€ } 1.210$ nadelig 1

Let op doorwerkfouten binnen de vraag

Algemeen opgave 1: goede binnenkomer

Opgave 2

1p 5 Welke begrippen moeten bij a en bij b ingevuld worden om een juiste uitspraak te krijgen? Kies uit de begrippen: geconcentreerde, gedifferentieerde, ongedifferentieerde.

- a: gedifferentieerde
- b: geconcentreerde

Begrippen staan niet in de syllabus voor het CE.

CvTE geeft aan dat er een aanvulling op het correctiemodel zal komen:

Zie aanvulling

2p 6 Geef een pijnpunt en een bijbehorende pijnverzachter van een webwinkel.

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Pijnpunt: je kan het product niet fysiek zien / passen (waardoor je mogelijk iets koopt wat je toch niet wilt hebben) 1
- Pijnverzachter: je kan de artikelen gratis retourneren / je kunt de kleding digitaal passen (door inzoomen en roteren) 1

Let op dat de genoemde pijnverzachter hoort bij het pijnpunt.

1p 7 Leg uit op welke wijze affiliatie tot kosten van Timo's webwinkel leidt.

Wanneer een bezoeker op een (vergelijkings)website een product van Timo's webshop aanklikt / koopt, moet Timo aan de (vergelijkings)website betalen (en heeft hij kosten).

De actie van de affiliate moet leiden tot een bezoek/aankoop bij Timo's website.

- 4p 8 Bereken het resultaat van Timo's webwinkel over 2020 (zie informatiebron 1). Geef aan of het een voordelig of een nadelig resultaat betreft. Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

winst- en verliesrekening Timo over 2020		
	getallen (x € 1)	berekeningen
omzet	625.600	$7.820 \times 4 \times 20$
kosten:		
inkoopwaarde van de omzet	312.800	$0,5 \times 625.600$
financieringskosten	3.085,15	$\frac{60}{365} \times \frac{312.800}{4} \times 0,06 \times 4$
transportkosten	12.000	4×3.000
huurkosten	52.000	
afschrijvingskosten inrichting magazijn	3.120	$\frac{(30.000 + 5.200) - (6.000 - 2.000)}{10}$
bezorgkosten	54.740	$3,50 \times 15.640$
website- en marketingkosten	125.000	
totaal kosten	562.745,15	
resultaat	62.854,85 voordelig	

- 625.600 en 312.800 en 12.000 en 3.120 2
- 3.085,15 1
- 54.740 en 562.745,15 en 62.854,85 voordelig 1

Let op doorwerkfouten binnen de vraag
x 4 kan identieke fout zijn binnen de vraag

- 2p 9 Noem twee van zulke kritische succesfactoren van Bol.com.

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- betrouwbaarheid
- traceerbaarheid
- bereikbaarheid
- klanttevredenheid

per juist antwoord 1

Let op: KSF is kwalitatief (dus niet meetbaar)

- 2p 10 Toon aan dat met het door Timo geschatte aantal werknemers per dag in 2021 alle orders tijdig gereedgemaakt worden. Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in.

	geschat aantal benodigde werknemers per dag in 2021	aantal orders per dag in 2020	verwacht aantal orders per dag in 2021	benodigd aantal minuten per dag voor gereed- maken en verzenden van orders in 2021	beschikbaar aantal minuten per dag voor gereed- maken en verzenden van orders in 2021
maandag	2	20	28	329	360
dinsdag	2	op dinsdag en woensdag: per dag idem aan maandag			
woensdag	2				
donderdag	4	op donderdag en vrijdag: per dag 2 keer zoveel als op maandag			
vrijdag	4				
zaterdag	8	op zaterdag en zondag: per dag 4 keer zoveel als op maandag			
zondag	8				

	ruimte voor berekeningen:
verwacht aantal orders op maandag in 2021	20 x 1,4
benodigd aantal minuten op maandag voor gereedmaken en verzenden van orders in 2021	28 x (0,5 x 10 + 0,25 x 12 + 0,25 x 15)
beschikbaar aantal minuten op maandag voor gereedmaken en verzenden van orders in 2021	2 x 3 x 60

- 28 en 360 1
- 329 1

1p 11 Bereken de verwachte loonkosten over 2021 bij het door Timo geschatte aantal werknemers.

$$(3 \times 2 + 2 \times 4 + 2 \times 8) \times 3 \times 52 \times 5 = \text{€ } 23.400$$

6p 12 Toon met behulp van de verwachte dekkingsbijdrage per order aan of het Timo lukt zijn doel te bereiken. *Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in.*

verwachte constante kosten 2021	getallen x € 1	ruimte voor berekeningen of verwijzing naar eerdere vraag
financieringskosten	3.887	
transportkosten	12.000	zie vraag 8
huurkosten	52.000	
afschrijvingskosten inrichting magazijn	3.120	zie vraag 8
website- en marketingkosten	0	
loonkosten werknemers	23.400	zie vraag 11
totaal	94.407	
verwachte variabele kosten per order in 2021:		
bezorgkosten	3,50	
commissie Bol.com	8,86	gemiddeld aantal artikelen per order: $(0,5 \times 1) + (0,25 \times 2) + (0,25 \times 4) = 2$ $2 \times ((20 \times 0,9 \times 0,20) + 0,83)$
inkoopprijs	20,00	2 x 10
totaal	32,36	
verwachte dekkingsbijdrage per order in 2021	3,64	$(2 \times 20 \times 0,9) - 32,36$
gewenst aantal orders in 2021	$43.203,80 = 43.204$	$\frac{94.407 + 62.854,85}{3,64}$

Conclusie: Het lukt Timo wel/niet zijn doel te bereiken, omdat $43.204 > 15.640 \times 1,4$

- 12.000 en 3.120 en 0 en 23.400 en 94.407 1
- 8,86 2
- 3,64 1
- 43.204 1
- conclusie 1

Opmerking Bij het antwoord 43.204: wanneer niet op hele orders of niet naar beneden is afgerond, wordt geen deelscore toegekend.

Let op doorwerkfouten binnen de vraag
x2 kan identieke fout binnen de vraag zijn

deelscore 2 (8,86): indien bij de berekening van het gemiddelde aantal producten een fout is gemaakt: maximaal 1 punt aftrekken.

Algemeen opgave 2: Goed lezen, goed zoeken naar de juiste informatie

Opgave 3

2p **13** Van welk plaatsbeleid maakt Guerrilla Games gebruik?

- a directe distributie
- b indirecte distributie
- c zowel directe als indirecte distributie

Noteer de letter van het juiste antwoord en motiveer het antwoord.

- b 1
- De games worden (zowel fysiek als digitaal) via een tussenhandel verkocht aan de consument 1

Opmerking Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald

1p 14 Geef een reden waarom toetreding tot een markt moeilijk kan zijn.

Potentieel nieuwe toetreders ondervinden hoge opstartkosten / ontwikkelkosten / investeringsbedragen.

Let op: het gaat niet om 'succesvol' toetreden maar om het toetreden zelf. Hier kan artikel 3.3 toegepast worden.

2p 15 Welke twee onderdelen van de SWOT-analyse kunnen afgeleid worden uit bovenstaand model van Porter? Motiveer het antwoord.

- Opportunities/O en de Threats/T 1
- want het vijfkrachtenmodel van Porter kan worden gebruikt voor externe analyse 1

Let op dat het wordt gekoppeld aan externe factoren.

2p 16 Welke 'kracht' uit het vijfkrachtenmodel van Porter pleit ervoor dat Guerrilla Games kiest voor een afroomprijspolitiek? Motiveer het antwoord.

- dreiging nieuwe toetreders 1
- Deze is laag, waardoor Guerrilla Games bij een nieuwe game een hogere prijs kan vragen, omdat de kans dat een nieuwe speler een vergelijkbare game (tegen een lagere prijs) op de markt brengt niet groot is 1

Opmerking Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

2p 17 Geef per strategie aan op welke wijze Guerrilla Games deze strategie zou kunnen toepassen.

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Push-strategie: (activiteit gericht op de tussenhandel): afspraken maken met fysieke winkels over de plaats van de game in de schappen / de tussenhandel kortingen geven / de tussenhandel beloven snel en in ruime mate te leveren 1
- Pull-strategie: (activiteit gericht op de consument): reclame 1

Als leerlingen de begrippen hebben omgedraaid = 0 punten

Algemeen opgave 3: meer nadruk op marketing: positief

Opgave 4

2p 18 Kies de letter van het juiste antwoord en motiveer het antwoord.

- a (ontvangen leverancierskrediet) 1

- Knoopweg ontvangt de producten eerst en mag ze later betalen 1

Opmerking

Het tweede scorepunt wordt alleen toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

- 4p 19 Bereken de ontvangsten in het tweede kwartaal van 2022 als gevolg van de verkoop van massageproducten.

• AfterPay beginbalans:	145,00	1
• contante verkopen: $2.541 \times 0,6 =$	1.524,60	1
• iDeal: $2.541 \times 0,20 \times (1 - 0,05) =$	482,79	
AfterPay: $(930 + 771 + 0,5 \times 840) \times 0,20 \times (1 - 0,05) =$	<u>402,99</u>	
	€ 2.555,38	2

Bij de laatste deelscore van 2 punten:

iDeal geheel vergeten: maximaal 1 punt aftrek

In de berekening van Afterpay: 1 fout per punt.

Let op identieke fouten.

- 2p 20 Bereken de waarde van de balanspost Crediteuren op de balans van 30 juni 2022.

$$(399 + 412) \times 1,21 = \text{€ } 981,31$$

- 3p 21 Bereken de waarde van de balanspost Voorraad massageproducten op de balans van 30 juni 2022.

• $1.790 + 1.231 - 245 =$	2.776	1
• $2.541 / 1,21 \times 0,65 =$	<u>- 1.365</u>	
	€ 1.411	2

Algemeen: leuke opgave

Opgave 5

- 1p 22 Noem een verschil tussen een termijncontract en een call-optie.

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bij een call-optie is het niet verplicht om de onderliggende (financiële) waarde te kopen, bij een termijncontract wel.
- De onderliggende waarde van een call-optie bestaat uit aandelen / financiële producten en de onderliggende waarde van een termijncontract kunnen ook grondstoffen / valuta's zijn.

- 2p 23 Bereken het maximale tarief per dag dat OilExperts bereid is te betalen voor het huren van de olietanker.

$$Y = \text{tarief huur olietanker per dag}$$

$$2.000.000 \times (30 + 5 - 10) - (325 \times Y) = 5.000.000$$

$$45.000.000 = 325 \times Y$$

$$Y = \$ 138.461,54 \text{ per dag.}$$

In informatiebron 6 staat aanschaf van vaten olie à \$ 5 per vat. Door een goede interpretatie van informatiebron 5 moet de leerling dit als min 5 interpreteren.

2p **24** Bereken het bedrag dat OilExperts op 20 april 2020 aan de rederij betaalt (zie formuleblad).

$$4.000.000 \times 1/1,005^{11} \times (1,005^{12} - 1)/(1,005 - 1) = \$ 46.708.106,91 \quad 2$$

of:

$$4.000.000 (1,005^{11} + 1,005^{10} + \dots + 1)$$

$$a = 1,005^{11}$$

$$r = 1,005$$

$$n = 12$$

$$S = 11,677026726 \times 4.000.000 \times 11,67702673 = \$ 46.708.106,91 \quad 2$$

Indien een eindwaarde is uitgerekend (antwoord > \$ 48.000.000) is 0 punten

2p **25** Geef voor elke uitspraak aan of dit een juiste of onjuiste uitspraak is. Motiveer beide antwoorden.

• Bewering 1 is onjuist, omdat door vreemd vermogen interestkosten toenemen en hierdoor het resultaat afneemt. Hierdoor moet er minder vennootschapsbelasting betaald worden. De vergoeding voor eigen vermogen, dividend, beïnvloedt het fiscaal belastbare resultaat niet 1

• Bewering 2 is juist, omdat door vreemd vermogen het faillissementsrisico toeneemt in tegenstelling tot financiering met eigen vermogen 1

Eerste deelscore: uit de opgave blijkt niet expliciet dat OilExperts een NV is, zodat dividend niet essentieel is om te noemen, alsmede vennootschapsbelasting ook 'belasting' kan zijn. CvTE heeft aangekondigd dat aanvulling volgt.

Zie aanvulling CvTE

Tweede deelscore: indien leerling solvabiliteit opneemt in het antwoord, moet dit toegelicht worden.

2p **26** Bereken het bedrag dat bij (I) en het aantal converteerbare obligaties dat bij (II) ingevuld moet worden. Rond bij (II) naar boven af op hele obligaties.

• I: $2.000.000 \times (-5 + 10) + 46.708.106,91 = \$ 56.708.106,91 \quad 1$

• II: $56.708.106/1,07/20 = 2.649.911,53 = 2.649.912 \quad 1$

Opmerking:

Wanneer het euroteken in plaats van het dollarteken wordt gebruikt, worden geen scorepunten in mindering gebracht.

Doorwerkfout van vraag 24 en doorwerkfouten binnen de vraag.

Let op dat naar boven is afgerond voor de tweede deelscore

2p **27** Geef per combinatie aan of met deze getallen alle converteerbare obligaties omgewisseld worden in aandelen. Motiveer de antwoorden met behulp van een berekening.

Combinatie a

Voorbeelden van een juiste berekening:

- a: dit kan wel, want: $5 \times \$ 20 + \$ 40 < 3 \times \$ 60$ 1
- b: dit kan niet, want: $4 \times \$ 20 + \$ 110 > 3 \times \$ 60$ 1

of

- a: dit kan wel, want: $(5 \times \$ 20 + \$ 40) : 3 = \$ 46,67 < \$ 60$ 1
- b: dit kan niet, want: $(4 \times \$ 20 + \$ 110) : 3 = \$ 63,33 > \$ 60$ 1

In de tekst staat dát obligaties worden omgewisseld: leerling kan hierdoor de vraag beantwoorden onder welke voorwaarden het zal gebeuren (optie b \$ 10 verlies).

CvTE heeft hiernaar gekeken en geeft aan: er is ruimte voor toepassen van artikel 3.3: indien men bereid is om verlies te nemen dan kan optie b ook.

Algemeen: leuke opgave, leuke context

Opgave 6

2p **28** Noem twee andere redenen voor reservering van het resultaat.

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- (eenvoudiger) aantrekken van nieuw vreemd vermogen
- aflossen op vreemd vermogen
- opvangen toekomstige verliezen
- dividendstabilisatie
- (niet-uitgekeerde) liquide middelen aanwenden voor toekomstige investeringen

Opmerking Voor elk juist antwoord 1 scorepunt toekennen

2p **29** Bereken de verschuldigde vennootschapsbelasting over het resultaat over 2021.

$$0,15 \times 245.000 + (1.200.000 - 245.000) \times 0,25 = \text{€ } 275.500$$

Opmerking Voor elke fout 1 scorepunt in mindering brengen.

4p **30** Geef de mutaties in de balans van Van der Made per 1 januari 2022 als gevolg van deze verdeling van het resultaat over 2021. Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Mutaties in balans per 1 januari 2022					
debet					credit
	getal (x € 1)	stijging (+), daling (-/-) of geen verande- ring (=)		getal (x € 1)	stijging (+), daling (-/-) of geen verande- ring (=)
			Aandelenkapitaal	400.000	+
			5% Preferent aandelenkapitaal		=
			Algemene reserve	224.500	+
			Resultaat over 2021 voor belasting	1.200.000	-/-
			Te betalen vennootschaps- belasting	275.500	+
Liquide middelen	195.000	-/-	Te betalen dividendbelasting	105.000	+

balanspost	ruimte voor berekeningen: berekening van de verandering
Aandelenkapitaal	$700.000 - \left(\frac{2.000.000}{10} \times 0,50 \right) = 600.000$ $\frac{600.000}{3} \times 2 = 400.000$
Algemene reserve	$924.500 - 700.000$
Te betalen dividendbelasting	$0,15 \times 700.000 = 105.000$
Liquide middelen:	$100.000 \text{ (preferent dividend)} +$ $200.000 \text{ (cashdividend)} -$ $\text{dividendbelasting (105.000)} = 195.000$

Opmerking Wanneer de mutatie van de liquide middelen via de creditzijde is berekend, dit ook goed rekenen.

- + 400.000 1
- = (0) en + 224.500 en -/- 1.200.000 en + 275.500 1
- + 105.000 1
- -/- 195.000 1

Let op doorwerkfout van vraag 29 en doorwerkfouten binnen de vraag

Voor elke vergeten of onjuiste + / - / = : 1 punt aftrek

Algemeen opgave 6: goede opgave maar te zwaar als laatste opgave.

Algemeen Gehele Examen:

- Lang examen
- Weinig domein B / weinig financieel beleid
- Leerlingen ervaren het waarschijnlijk als best lastig